

Notat fra HUNT Biobank, desember 2018

Endring av HUNT sin prispolitikk for uttak av prøver til omfattende, storskala analyser

De siste årene har man sett en økende digitalisering av humant biobankmateriale, dvs. at stadig flere av de største biobankene utfører storskala analyser av egne prøver for å kunne dele datasettet med forskerne i stedet for utsendelse av biologisk prøver. Det beste eksempelet på dette er UK biobank som har genotypet alle sine 500 000 deltagere og snart også heleksomsekvensert et tilsvarende antall for å kunne dele dette datasettet og ulike fenotyper med hele det internasjonale forskersamfunnet.

Utfordringen med denne analysestrategien er først og fremst å tiltrekke seg forskergrupper med økonomiske muligheter til å forhåndsfinansiere kostbare analyser som genotyping/sekvensering og storskala protein- og metabolittanalyser. For UK Biobank har midlene både kommet fra det offentlige (MRC), men også fra ulike industrielle samarbeidspartnere, gjennom såkalt public-private partnership (ppp).

Også for HUNT foreligger et meget omfattende datasett etter genotyping av over 70 000 HUNT-deltagere til en kostnad på nærmere 50 mill. NOK. Dette er utelukkende finansiert av prosjektbaserte forskningsmidler. Et ferdig imputert datasett på nærmere 30 mill genetiske varianter er allerede benyttet av nærmere 100 forskere fordelt på flere ti-talls forskergrupper.

Etter avtalte ble det ikke betalt for tilgang til DNA, pga det betydelig bidraget dette har vært for å øke forskningsverdien av HUNT databank. Det ble imidlertid betalt ordinær pris for uttak fra biobanken (ca 2,8 mill).

Framover vil vi se en økende vilje til å forhåndsfinansiere storskala analyse av HUNT-materialet, hvor tilbakeføring av data til HUNT biobank for fri anvendelse til akademisk forskning vil være regelen. Alle prosjekter som påtar seg å finansiere slike analyser med stor tilbakeføringsverdi, vil på samme måte som genotypingsprosjektet i regelen ikke betale for tilgang til det biologiske materiale (pt kr 30/prøve), men kun for arbeidskostnader knyttet til uttaket.

Forskere som får tilgang til slike analyser basert på godkjent forskningsprotokoll vil måtte dekke administrative kostnader, en evt mindre tilgangsgift vil datasettet samt andre ordinære publiseringskostnader

Hvilke prosjekter som faller inn under denne kategorien storskalaanalyser, er ikke helt entydig, men må vurderes i hvert tilfelle. Som en hovedregel, vil det gjelde alle prosjekt som anvender > 10 000 prøver, men det kan også gjelde mindre uttak, der analysene har en særlig verdi.